

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr VI/68/495/2024
Rady Powiatu Ciechanowskiego
z dnia 29 stycznia 2024 roku

**PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE CIECHANOWSKIM
NA LATA 2024-2028**

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Podstawy prawne Programu	6
2. Założenia Programu	6
3. Cele i rezultaty Programu	7
4. Zawartość Programu	8
5. Realizatorzy Programu	9
6. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie	10
7. Źródła finansowania Programu	12
8. Monitoring i ewaluacja Programu	12
10. Zagrożenia realizacji Programu	15
11. Załączniki	16

oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych							
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej	342	346	330	362	352	285	220
Liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	24	8	13	193	179	117	104

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2015-2021

Dodatkowym sposobem pracy ze sprawcą przemocy domowej jest program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem realizowanym od 2015 roku. Takie programy w 2022 roku zostały uruchomione przez 132 podmioty realizujące programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Programy te skierowane są do osób stosujących przemoc, u których zauważono konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a tym samym uczestnictwo w programach korekcyjno-edukacyjnych okazało się niewystarczającą formą oddziaływań. Ponadto programy psychologiczno-terapeutyczne oprócz oddziaływań edukacyjnych obejmują również praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli.

1. Podstawy prawne Programu

Program skierowany do mieszkańców Powiatu Ciechanowskiego został opracowany w oparciu o :

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166).

Realizuje on zapisy następujących dokumentów programowych:

- Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025;
- Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Ciechanowskim na lata 2023-2028;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2017-2026.

2. Założenia Programu

Program wpisuje się w ramy systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Ciechanowskim. Program psychologiczno-terapeutyczny jest uzupełnieniem i rozwinięciem działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w ramach programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Program psychologiczno-terapeutyczny skoncentrowany jest przede wszystkim na kliencie jako podmiocie oddziaływań, jego sposobie funkcjonowania i myślenia. Istota Programu polega głównie na realizacji celów terapeutycznych, które mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, umiejętności samoregulacji i uruchomieniu zmian pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codzienny.

Priorytetem realizacji Programu psychologiczno-terapeutycznego jest bezpieczeństwo ofiar przemocy domowej. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane wobec osób

- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością;
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy;
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich;
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania;
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu;
- wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

Zakładane rezultaty:

- mniejsza liczba osób stosujących przemoc;
- podniesienie poziomu wiedzy uczestników Programu na temat przemocy;
- zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie;
- uświadomienie uczestnikom osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec rodziny;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i rodzinie;
- wzrost kompetencji uczestników Programu w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

4. Zawartość Programu

Zawartość merytoryczna Programu skoncentrowana jest na osiągnięciu celu podstawowego i zawiera elementy, które dostarczają wiedzę, tworzą okazje do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania.

Podstawowe treści edukacyjne:

Adresatami niniejszego Programu są osoby stosujące przemoc, którzy uznają fakt stosowania przez nich przemocy we własnej rodzinie a ponadto ukończyły program korekcyjno-edukacyjny z wynikiem pozytywnym i deklarują chęć dalszej pogłębionej pracy nad sobą.

Uczestnikami Programu mogą być:

- osoby, które ukończyły (lub są na etapie końcowym) program korekcyjno-edukacyjny, wytypowane przez prowadzących grupę korekcyjno-edukacyjną;
- osoby kierowane przez zespoły interdyscyplinarne;
- osoby kierowane przez sąd;
- osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty;
- osoby kierowane przez organizacje pozarządowe, Kościół, organizacje kościelne i inne instytucje;
- osoby, samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie.

Osobę stosującą przemoc domową, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię leczenia uzależnienia. Dla osób uczestniczących w terapii leczenia uzależnienia udział w Programie psychologiczno-terapeutycznym może stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

6. Nabór i selekcja uczestników Programu oraz reguły uczestnictwa w Programie

Wytypowanie i zgłoszenie kandydatów nastąpi w ramach współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie ze służbami i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Warunkiem uczestnictwa w Programie jest podpisanie przez klienta kontraktu, który ustala zasady uczestnictwa w Programie i jego ukończenia. Zawierać on będzie:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach;
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;
- zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych;

Czas trwania Programu będzie wynosił minimum 30 godzin zegarowych. Grupa uczestników w każdej edycji Programu będzie wynosić maksymalnie 12 osób. Zajęcia mogą być prowadzone w formie stacjonarnej, zdalnej (tj. przy użyciu interaktywnych metod komunikacji) lub mieszanej, po uzyskaniu zgody uczestników i prowadzących. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.

Każde uczestnictwo osoby stosującej przemoc domową w zajęciach (zarówno grupowych jak i indywidualnych) powinno być odnotowane na liście obecności, obejmującej: datę spotkania, czas trwania spotkania, listę uczestników spotkania wraz z ich podpisami, podpis prowadzących/prowadzącego. W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej podpis uczestnika nie jest wymagany. W takiej sytuacji, prowadzący zajęcia zobowiązany jest do poświadczenia udziału uczestnika, przy jego nazwisku, na liście obecności ze spotkania. Z każdych zajęć sporządzana będzie informacja zawierająca: temat spotkania, formę spotkania, zastosowane metody, przebieg spotkania oraz podpisy osób prowadzących.

Przy wytypowaniu miejsca realizacji zadania, będzie brane pod uwagę założenie, że spotkania z osobami stosującymi przemoc powinny być realizowane poza miejscem udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W przypadku realizacji Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, podjęte zostaną działania mające na celu zadbanie o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

7. Źródła finansowania Programu

Środki finansowe na realizację Programu zapewnia w całości budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu co roku. Zatem realizacja Programu, prócz wymaganej ilości uczestników (maksymalnie 12 osób w grupie) uzależniona jest także od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu w formie dotacji z budżetu państwa.

8. Monitoring i ewaluacja Programu

Ramowy harmonogram podejmowanych działań dotyczących realizacji Programu

Lp.	Działanie	Czas realizacji
1.	Pozyskanie informacji od organów i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na temat ilości osób skierowanych do uczestnictwa w Programie. Ogłoszenie naboru uczestników do Programu na stronie internetowej PCPR w Ciechanowie oraz mediach społecznościowych Centrum.	Co najmniej raz w każdym roku trwania Programu.
2.	Poszukiwanie prowadzących Program.	Każdorazowo po zebraniu grupy osób zainteresowanych uczestnictwem w Programie.
3.	Wystąpienie z wnioskiem do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie o przyznanie Powiatowi Ciechanowskiemu środków finansowych na realizację edycji Programu.	Każdorazowo po efektywnym zrealizowaniu punktu 1 i 2.
4.	Realizacja Programu.	Po otrzymaniu środków finansowych z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
5.	Przygotowanie sprawozdania z realizacji danej edycji Programu i przekazanie jej do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.	Zgodnie z zasadami określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego
6.	Rozliczenie kosztów wykonania zadania i przekazanie stosownych dokumentów do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.	Zgodnie z zasadami określonymi przez Wojewodę Mazowieckiego
7.	Bieżące monitorowanie sytuacji uczestników Programu i ich rodzin.	Do 3 lat od zakończenia danej edycji Programu

10. Załączniki

Załącznik nr 1. Kontrakt na uczestnictwo w programie psychologiczno-terapeutycznym

Ja, jestem, świadomy tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań wolnych od przemocy. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w programie psychologiczno-terapeutycznym.

Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę używał przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych osób.
2. Nie będę używał przemocy słownej i emocjonalnej (używanie przezwisk, poniżanie).
3. Nie będę niszczył przedmiotów i ranił zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych.
4. Powstrzymam się od nadużywania alkoholu i innych środków odurzających, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek sposób.
5. Będę starał się znaleźć sposoby by powstrzymać się od kontrolowania innych osób. Nie będę śledził i kontaktował się z osobą, która wyraziła życzenie, aby się ode mnie uwolnić.
6. Nie będę się angażować w działania, gdzie moim celem lub strategią jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby.
7. Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast prowadzącemu Program i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z Programu lub inne konsekwencje.

Ponadto:

1. Zobowiązuję się oddawać na czas wyznaczone prace domowe.
2. Zgadzam się uczęszczać na zajęcia zgodnie z harmonogramem zajęć.
3. Rozumiem, że mogę być usunięty z Programu za nieobecność i spóźnienia. Program nie rozróżnia usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecności. Zobowiązuję się powiadamiać prowadzącego Program jeśli nie będę mógł się zgłosić na zajęcia.

HISTORIA PRZEMOCY

Imię i nazwisko Wiek

Adres

Telefon Wykształcenie

Co sprowadziło Cię tutaj? (oraz oczekiwania od udziału w Programie)

.....

.....

.....

.....

Jak długo mieszkasz ze swoimi bliskimi przed przyjściem tutaj? Miesiące Lat

Jak długo stosowałeś wobec nich przemoc? Miesiące Lat

Czy mieszkaliście ze sobą w dniu incydentu? Tak Nie

Czy nadal utrzymujesz z nimi kontakt? Tak Nie

Czy mieszkacie ze sobą? Tak Nie

Czy masz dzieci? Tak Nie W jakim wieku?

Czy jesteś zatrudniony? Tak Nie

Czy jesteś uzależniony od alkoholu lub innych środków odurzających? Tak Nie

Karalność (wyroki karne pozbawienia wolności za czyny związane z przemocą w rodzinie, zobowiązanie przez sąd do udziału w programie korekcyjnym, własna decyzja)

.....

.....

.....

.....

.....

Data i podpis uczestnika Programu

Kiedy jestem bardzo zdenerwowana/y zdarza mi się obwiniać innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Potrafię panować nad wszelkimi formami agresji (fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej).	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4. W jakim stopniu zgadza się Pani/Pan z następującymi zdaniami? Proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pani/Pan zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Każdy człowiek ma prawo do posiadania i wyrażania własnych opinii.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdej osobie bez względu na wiek należy się szacunek.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdy człowiek ma prawo czuć się bezpiecznie we własnym domu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Ponoszę odpowiedzialność za stosowanie przemocy wobec moich najbliższych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej, spokojna rozmowa może przynieść więcej korzyści niż przemocowe zachowania względem uczestników konfliktu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	